

RO

RO

RO

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

Bruxelles, 15.10.2008
COM(2008) 661 final

2008/0199 (COD)

Propunere de

DIRECTIVĂ A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

**de modificare a Directivei 94/19/CE privind sistemele de garantare a depozitelor în ceea
ce privește plafonul de garantare și termenul de plată a compensațiilor**

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

În perioade de volatilitate a piețelor, una din cele mai mari preocupări ale deponenților este siguranța depunerilor lor bancare, în cazul în care banca respectivă intră în faliment.

Din 1994, normele comunitare au asigurat existența, în toate statele membre, a unui mecanism de siguranță pentru deponenți în cazul falimentelor bancare. O revizuire a normelor existente, publicată de Comisie în 2006¹, a evidențiat câteva aspecte care puteau fi îmbunătățite. Cu toate acestea, concluzia raportului a fost că, în stadiul respectiv, multe dintre îmbunătățiri puteau fi efectuate fără modificarea legislației.

Evenimentele din 2007 și 2008 și, mai ales, actuala criză a piețelor financiare au evidențiat din nou aceste deficiențe și consecințele lor în ceea ce privește încrederea deponenților.

Foarte important, există preocuparea crescândă că mulți deponenți pot rămâne în afara sistemului, în situația de a nu li se restitui depozitele în eventualitatea unui faliment bancar, deoarece economiile lor depășesc plafoanele de garantare din țările respective. Nivelul minim de garantare de 20 000 EUR nu a mai fost modificat din 1994 și nu mai este adecvat în cazul mai multor țări având în vedere distribuția economiilor. Există indicii care sugerează că denaturările concurenței, create prin luarea unor măsuri diferite la nivel național, au un real impact perturbator asupra activității de depozitare.

În plus, termenul actual de plată a compensațiilor de trei luni nu corespunde necesităților și așteptărilor deponenților.

Consiliul Uniunii Europene a convenit, la 7 octombrie 2008, că restaurarea încrederii în sectorul financiar și a bunei funcționări a acestuia constituie o prioritate. De asemenea, s-a angajat să ia toate măsurile necesare pentru a proteja depozitele deponenților privați și a primit favorabil intenția Comisiei de a înainta urgent o propunere adecvată de promovare a convergenței sistemelor de garantare a depozitelor. Prin urmare, directiva trebuie revizuită sub trei aspecte principale:

- Creșterea nivelului minim de garantare
- Reducerea termenului de plată a compensațiilor la maximum 3 zile
- Eliminarea coasigurării

2. EVALUAREA IMPACTULUI ȘI CONSULTAREA PUBLICĂ

Nici evaluarea impactului și nici consultarea publică nu au putut fi efectuate ca urmare a caracterului urgent al prezentei propuneri.

¹ COM(2006) 729.

Cu toate acestea, Comisia a obținut informații importante în cursul procesului de revizuire a Directivei 94/19/CE. În contextul comunicării din 2006, Comisia a solicitat în mod expres Centrului Comun de Cercetare să prezinte rapoarte privind plafonul de garantare (2005), posibila armonizare a mecanismelor de finanțare (2006/2007) și eficiența sistemelor de garantare a depozitelor (2008). Această cercetare s-a realizat cu sprijinul Forumului European al Asigurătorilor de Depozite (EFDI), în special în ceea ce privește obstacolele întâmpinate la efectuarea rapidă a plății compensațiilor către deponenți. Rezultatele au fost luate în considerare la elaborarea prezentei propuneri.

Rapoartele sunt disponibile pe următorul site internet:

http://ec.europa.eu/internal_market/bank/guarantee/index_en.htm

3. IMPLICAȚII BUGETARE

Propunerea nu are nicio implicație pentru bugetul comunitar.

4. ELEMENTE JURIDICE ALE PROPUNERII

O directivă de modificare a directivei actuale este cel mai adecvat instrument. Propunerea se bazează pe articolul 47 alineatul (2) din tratat, care constituie temeiul juridic pentru adoptarea măsurilor comunitare având ca obiectiv realizarea pieței interne a serviciilor financiare.

În conformitate cu principiile subsidiarității și proporționalității, prevăzute la articolul 5 din Tratatul CE, obiectivele acțiunii propuse nu pot fi realizate într-un mod satisfăcător de către statele membre și, prin urmare, pot fi mai bine realizate la nivel comunitar. Dispozițiile propunerii nu depășesc ceea ce este necesar pentru realizarea obiectivelor urmărite.

Numai legislația comunitară poate garanta faptul că instituțiile de credit care își desfășoară activitatea în mai multe state membre sunt supuse unor cerințe similare în ceea ce privește sistemul de garantare a depozitelor, ceea ce asigură condiții de concurență echitabile, evită costurile de conformare nejustificate pentru activitățile transfrontaliere și promovează astfel o integrare mai accentuată a pieței unice. Acțiunile comunitare asigură, de asemenea, un nivel ridicat al stabilității financiare în cadrul UE.

5. EXPLICAREA DETALIATĂ A PROPUNERII

5.1. Reducerea termenului de plată a compensațiilor

Termenul actual de plată a compensațiilor de trei luni, care poate fi extins chiar la nouă luni, subminează încrederea deponenților și nu corespunde necesităților lor. Mulți deponenți se pot afla în situația de a se confrunța, în mai puțin de o săptămână, cu dificultăți financiare semnificative. Prin urmare, termenul de plată a compensațiilor trebuie redus la trei zile, fără posibilitate de prelungire.

Cu toate acestea, termenul trebuie să înceapă să curgă numai din momentul în care fie autoritățile competente au stabilit că instituția de credit nu pare să fie capabilă să restituie depozitul, fie o autoritate judiciară a hotărât suspendarea exercitării drepturilor de creanță ale deponenților. Decizia autorităților competente poate fi luată în termen de 21 de zile de la data la care s-a stabilit pentru prima oară că instituția de credit nu poate restitui depozitele. În interesul efectuării rapide a plății compensațiilor, această perioadă de 21 de zile trebuie redusă la 3 zile.

În prezent, numai depozitele interbancare și depozitele legate de activitățile de spălare de bani sunt exceptate de la plata compensațiilor în temeiul articolului 2.

În temeiul articolului 7 alineatul (2) coroborat cu anexa I, statele membre pot alege să aplice încă 14 excluzii suplimentare de la plata compensațiilor. Acestea includ, între altele, depozite provenite din sectoarele financiar și public, depozite plasate de către rudele apropiate ale auditorului băncii și depozite plasate de către societăți „a căror mărime nu le permite să elaboreze bilanțuri prescurtate în conformitate cu articolul 11 din Directiva 78/660/CEE”. Este evident că cea mai mare parte a excluziilor creează obstacole semnificative pentru orice încercare de a efectua rapid plata compensațiilor. Prin urmare, este imperativ ca astfel de excluzii să nu se mai aplice. În scopul efectuării rapide a plății compensațiilor, sistemele trebuie să garanteze numai depozitele persoanelor fizice. Cu toate acestea, statele membre trebuie să aibă posibilitatea de a include în sistem și alți deponenți, cu condiția ca această includere să nu împiedice plata rapidă a compensațiilor.

5.2. Coasigurare

Directiva actuală permite o coasigurare facultativă de până la 10 %, respectiv un anumit procent de pierderi care sunt suportate de către deponent. S-a dovedit că acest lucru a afectat negativ încrederea deponenților și este posibil să fi contribuit la exacerbară problemelor. Argumentul riscului moral (deponenții trebuie „pedepsiți” dacă își depun fondurile la o bancă ce oferă dobânzi ridicate dar își asumă riscuri mari) nu poate fi susținut deoarece deponenții persoane fizice nu sunt în măsură să evalueze, în general, soliditatea financiară a băncii. În consecință, această opțiune trebuie eliminată.

5.3. Plafonul de garantare

Nivelul minim de garantare actual este de 20 000 EUR, statele membre având posibilitatea de a stabili un nivel mai ridicat. Cu toate acestea, nivelul respectiv nu reflectă actuala valoare medie a depozitului per cetățean al UE, care este de aproximativ 30 000 EUR. Pentru a păstra încrederea deponenților, nivelul de garantare trebuie majorat semnificativ.

Consiliul Uniunii Europene a convenit, la 7 octombrie 2008, ca toate statele membre să ofere, pentru o perioadă inițială de cel puțin un an, o garantare a depozitelor persoanelor fizice pentru valoarea de cel puțin 50 000 EUR, luând notă de faptul că multe state membre sunt decise să majoreze nivelul minim la cel puțin 100 000 EUR. Prin urmare, nivelul minim de garantare trebuie majorat mai întâi la cel puțin 50 000 EUR, iar după un an, la cel puțin 100 000 EUR. Conform estimărilor, aproximativ 65% din depozitele eligibile sunt acoperite în cadrul regimului în

vigoare. Noile valori vor acoperi un procent estimat de 80% (valoarea de 50 000 EUR) și, respectiv, de 90% (valoarea de 100 000 EUR) din depozite.

Modificările plafonului de garantare trebuie să fie supuse procedurii de comitologie standard. Cu toate acestea, în situații de urgență, este necesară o acțiune promptă, coordonată la nivel comunitar, de majorare a plafonului de garantare pentru a reacționa la orice pierdere subită a încrederii deponenților. Prin urmare, este esențială prevederea unei proceduri de comitologie de urgență. Astfel de măsuri de urgență trebuie limitate la o perioadă de 18 luni.

5.4. Cooperarea transfrontalieră

Un sistem de garantare a depozitelor nu se adresează numai deponenților din statul membru în care este autorizată banca (țara de origine) ci și deponenților de la sucursala băncii din alt stat membru (țara gazdă). În cazul în care sistemul de garantare a depozitelor din țara gazdă oferă un plafon de garantare mai ridicat decât sistemul din țara de origine, sucursala poate să adere la sistemul țării gazdă pentru a oferi același plafon de garantare ca și băncile care sunt autorizate în țara gazdă.

Indiferent dacă banca a aderat sau nu la sistemul țării gazdă, este esențial ca sistemele „origine și gazdă” să coopereze între ele pentru a asigura efectuarea rapidă a plății compensațiilor. Prin urmare, propunerea introduce explicit o obligație generală de cooperare între sisteme.

Propunere de

DIRECTIVĂ A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

de modificare a Directivei 94/19/CE privind sistemele de garantare a depozitelor în ceea ce privește plafonul de garantare și termenul de plată a compensațiilor

(Text cu relevanță pentru SEE)

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special articolul 47 alineatul (2),

având în vedere propunerea Comisiei²,

având în vedere avizul Băncii Centrale Europene³,

hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251 din tratat⁴,

întrucât:

- (1) Consiliul Uniunii Europene a convenit, la 7 octombrie 2008, că restaurarea încrederii în sectorul financiar și a bunei funcționări a acestuia constituie o prioritate. De asemenea, s-a angajat să ia toate măsurile necesare pentru a proteja depozitele deponenților privați și a primit favorabil intenția Comisiei de a înainta urgent o propunere adecvată de promovare a convergenței sistemelor de garantare a depozitelor
- (2) Directiva 94/19/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 1994 privind sistemele de garantare a depozitelor⁵ prevede deja o acoperire de bază pentru deponenți. Cu toate acestea, în contextul actualei crize financiare este necesară îmbunătățirea acoperirii.
- (3) Nivelul minim de garantare actual prevăzut de Directiva 94/19/CE este de 20 000 EUR, statele membre având posibilitatea de a stabili un nivel mai ridicat. Cu toate acestea, nivelul respectiv s-a dovedit a fi inadecvat în cazul unui mare număr de depozite din Comunitate. Pentru a păstra încrederea deponenților, nivelul minim de garantare trebuie majorat.
- (4) În temeiul Directivei 94/19/CE, statele membre pot limita acoperirea la un anumit procent. S-a dovedit că această opțiune a afectat negativ încrederea deponenților și, prin urmare, trebuie eliminată.

² JO C , , p. .

³ JO C , , p. .

⁴ JO C , , p. .

⁵ JO L 135, 31.5. 1994, p. 5.

- (5) Perioada de plată a compensațiilor de trei luni prevăzută în prezent, care poate fi extinsă la 9 luni, este contrară nevoii de a păstra încrederea deponenților și nu corespunde necesităților lor. Prin urmare, termenul de plată a compensațiilor trebuie redus la o perioadă de trei zile, începând de la data la care sistemul de garantare a depozitelor în cauză a primit informațiile pertinente. Mai mult, în cazurile în care plata compensațiilor este declanșată de o constatare a autorităților competente, perioada de decizie de 21 de zile prevăzută în prezent trebuie redusă la 3 zile, pentru a nu împiedica efectuarea rapidă a plății compensațiilor.
- (6) Posibilitatea de a practica excluderi discreționare ale anumitor categorii de deponenți prevăzute în anexa I la Directiva 94/19/CE a condus la necesitatea de a identifica mai multe categorii de beneficiari în timpul procedurii de plată a compensațiilor. S-a dovedit că acest lucru creează dificultăți din punctul de vedere al aplicării acordurilor existente între sistemele din țara de origine și cele din țara gazdă (acoperirea complementară), precum și întârzieri în ceea ce privește plata compensațiilor și, prin urmare, această posibilitate trebuie eliminată. În plus, cea mai mare parte a excluderilor prevăzute în prezent se referă la entități publice și instituții financiare. Cu toate acestea, o protecție sporită trebuie să fie acordată deponenților care, în principiu, nu dispun de cunoștințe financiare specializate. Prin urmare, protecția trebuie să se limiteze la deponenții persoane fizice, statele membre păstrând în același timp opțiunea de a extinde această protecție și la alte categorii de deponenți.
- (7) Statele membre trebuie să se asigure că sistemele de garantare a depozitelor dispun de fonduri adecvate necesităților lor.
- (8) Măsurile necesare pentru implementarea Directivei 94/19/CE trebuie adoptate în conformitate cu Decizia 1999/468/CE a Consiliului din 28 iunie 1999 de stabilire a normelor privind exercitarea competențelor de executare conferite Comisiei⁶.
- (9) În mod special, Comisiei trebuie să i se confere competența de a modifica plafonul de garantare. Deoarece are un domeniu general de aplicare și este destinată să modifice un element neesențial al Directivei 94/19/CE, această măsură trebuie adoptată în conformitate cu procedura de reglementare cu control prevăzută la articolul 5a din Decizia 1999/468/CE.
- (10) În cazul în care, din motive imperative de urgență, care apar atunci când este în cauză încrederea deponenților în siguranța piețelor financiare, termenele normale pentru procedura de reglementare cu control nu pot fi respectate, Comisia trebuie să poată aplica procedura de urgență prevăzută la articolul 5a alineatul (6) din Decizia 1999/468/CE pentru adoptarea unei majorări temporare a plafonului de garantare.
- (11) Având în vedere actuala criză financiară și pentru a păstra încrederea deponenților respectând, în același timp, așteptările legitime ale tuturor părților interesate, statele membre trebuie să transpună dispoziția de majorare a plafonului de garantare la 50 000 EUR în legislație cu aplicare retroactivă și care intră în vigoare la data adoptării propunerii Comisiei.

⁶ JO L 184, 17.7.1999, p. 23.

- (12) Având în vedere că obiectivele acțiunii propuse și anume armonizarea nivelurilor de garantare și a termenelor de plată a compensațiilor nu pot fi realizate în mod satisfăcător de către statele membre deoarece implică armonizarea unui mare număr de norme diferite existente în sistemele juridice ale diverselor state membre și, prin urmare, pot fi mai bine realizate la nivelul Comunității, aceasta poate adopta măsuri în conformitate cu principiul subsidiarității, prevăzut la articolul 5 din tratat. În conformitate cu principiul proporționalității, prevăzut în respectivul articol, prezenta directivă nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea acestor obiective.
- (13) Prin urmare, Directiva 94/19/CEE trebuie modificată în consecință,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

Articolul 1

Directiva 94/19/CE se modifică după cum urmează:

- (1) La articolul 1 punctul 3(i), al doilea paragraf se înlocuiește cu următorul text:
- „Autoritățile competente fac această constatare cât mai curând posibil și în cel mult 3 zile de când au stabilit pentru prima oară că acea instituție de credit nu a plătit depozitele scadente și exigibile; sau”
- (2) Articolul 4 se modifică după cum urmează:
- (a) alineatul (5) se înlocuiește cu următorul text:
- „5. În cazurile menționate la alineatele (1)-(4), statele membre asigură cooperarea dintre sistemele de garantare a depozitelor.”
- (b) se adaugă următorul alineat:
- „6. Comisia examinează modul în care funcționează prezentul articol și, după caz, propune modificări ale acestuia.”
- (3) Articolul 7 se modifică după cum urmează:
- (a) Alineatele (1), (2) și (3) se înlocuiesc cu următorul text:
- „1. Sistemele de garantare a depozitelor prevăd că depozitele agregate ale fiecărui deponent sunt acoperite cel puțin până la concurența sumei de 50 000 EUR în caz de indisponibilitate a depozitelor.
- Până cel târziu la 31 decembrie 2009, acoperirea se majorează la cel puțin 100 000 EUR.
2. Statele membre pot prevedea ca anumite depozite, enumerate în anexa I, să fie excluse de la aplicarea garanției sau să le fie acordat un nivel mai redus al garanției, cu condiția ca plățile către toți deponenții să fie efectuate în termenul prevăzut la articolul 10 alineatul (1).
- ”

3. Prezenta directivă se aplică deponenților persoane fizice, care acționează în alte scopuri decât cele comerciale, de afaceri sau profesionale proprii.

Sistemele de garantare a depozitelor pot acoperi și alți deponenți, cu condiția ca plățile către toți deponenții să fie efectuate în termenul prevăzut la articolul 10 alineatul (1)”.

(b) Alineatul (4) se elimină.

(c) Alineatul (5) se înlocuiește cu următorul text:

„5. Suma menționată la alineatul (1) face obiectul unei reexaminări anuale de către Comisie. Prima reexaminare are loc până la 31 decembrie 2010.”

(d) Se adaugă următoarele alineate:

„6. Comisia poate modifica suma menționată la alineatul (1) luând în considerare, în special, evoluțiile din sectorul bancar și situația economică și monetară din Comunitate.

Această măsură, destinată să modifice elemente neesențiale ale prezentei directive, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 7a alineatul (2).

7. Comisia poate decide, pentru o perioadă care nu depășește 18 luni, majorarea temporară a sumei menționate la alineatul (1).

Această măsură, destinată să modifice elemente neesențiale ale prezentei directive, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 7a alineatul (3).”

(4) După articolul 7 se inserează următorul articol 7a:

„Articolul 7a

1. Comisia este asistată de Comitetul bancar european instituit prin Decizia 2004/10/CE a Comisiei*.
2. În cazul în care se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 5a alineatele (1)-(4) și articolul 7 din Decizia 1999/468/CE**, având în vedere dispozițiile articolului 8 din respectiva decizie.
3. În cazul în care se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 5a alineatele (1), (2), (4) și (6) și articolul 7 din Decizia 1999/468/CE, având în vedere dispozițiile articolului 8 din respectiva decizie.

* JO L 3, 7.1.2004, p. 36.

** JO L 184, 17.7.1999, p. 23.”

(5) Articolul 10 se modifică după cum urmează:

(a) Alineatul (1) se înlocuiește cu următorul text:

- „1. Statele membre se asigură că, atunci când autoritățile competente fac constatarea menționată la articolul 1 punctul 3(i) sau atunci când autoritatea judiciară emite hotărârea menționată la articolul 1 punctul 3(ii), datele exacte privind deponenții și depozitele, necesare pentru verificarea creanțelor, sunt puse la dispoziția sistemelor de garantare a depozitelor.

Sistemele de garantare a depozitelor trebuie să poată plăti creanțele, verificate în mod corespunzător, ale deponenților aferente depozitelor indisponibile în termen de trei zile de la data la care datele menționate la alineatul (1) le-au fost puse la dispoziție.”

(b) Alineatul (2) se elimină.

(6) Articolul 12 se înlocuiește cu următorul text:

„Articolul 12

- „1. Până cel târziu la 31 decembrie 2009, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport privind armonizarea mecanismelor de finanțare a sistemelor de garantare a depozitelor și posibila introducere a unui sistem comunitar de garantare a depozitelor, împreună cu orice eventuale propuneri adecvate.
2. Statele membre informează Comisia și Comitetul bancar european asupra intenției de a modifica aria sau nivelul de acoperire pentru depozite și asupra oricărei dificultăți întâmpinate în cooperarea cu alte state membre.”

(7) Anexa I se modifică după cum urmează:

- (a) punctele 1- 9 se elimină;
- (b) punctul 11 se elimină;
- (c) punctul 14 se elimină.

Articolul 2

Transpunerea

1. Statele membre pun în aplicare actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până cel târziu la 31 decembrie 2008. Acestea comunică de îndată Comisiei textul dispozițiilor respective și un tabel de corespondență între dispozițiile respective și prezenta directivă.

Statele membre aplică articolul 7 alineatul (1) primul paragraf începând cu 15 octombrie 2008.

Cu toate acestea, statele membre pun în aplicare actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma articolului 7 alineatul (1) al doilea paragraf din Directiva 94/19/CE, modificat prin prezenta directivă, până cel târziu la 31 decembrie 2009.

Atunci când statele membre adoptă aceste dispoziții, ele conțin o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o astfel de trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

2. Comisiei îi este comunicat de către statele membre textul principalelor dispoziții de drept intern pe care acestea le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

Articolul 3

Intrarea în vigoare

Prezenta directivă intră în vigoare în a treia zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Articolul 4

Destinatarii

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Parlamentul European
Președinte

Pentru Consiliu
Președinte